

в його мільйонних шантажах.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

СЕНЗАЦІЙНИЙ ГРАБУНОК.

Кампанія католицьких епіскопів, протестанських проповідників і жидівських рабів за уморальнення фільмів, що вона уморальнила фільми та підірвала в корні це дерево лихих впливів, що виростає з фільмових вистав.

Що фільмове представлення життя має великий вплив на людей, не дається заперечити. Але чи можна рівняти цей вплив зі силою впливу справжніх подій? Чи може найбільше шкідлива банальність фільма, себто фільма, в котрій банальності представлені герої, котрі найбільш злочинні ухотять безкарно, зробити таке вкрадіня, яке зробиш на американських громадянських шмих банальний напад у Брукліні, в котрім 10 бандаців за пів години дістали в свої руки майже пів мільона доларів і котрим уся поліція Нью-Йорку не могла ловити?

Пошто тоді показувати на екрані в одиниці, коли з другого боку не виниють поліція?

ЧИ БУЛА ВТРАТА?

Новинки про найбільший в історії грабунків у Нью-Йорку, в котрім бандаці захопили 427,000 доларів, закінчуються востанок, що підприємства, котрі гроші були на обрабленні шовку, шовки не потерпіли, бо їх гроші були забезпечені.

Це ще не значить, очевидно, що втрат не було. Не втратили забезпечені фірми, то втратили забезпечені підприємства, а востаннє ті, що забезпечувалися. Це вони заплатили кошти грабунку. В цім саме й лежить суть забезпечення.

Кому тепер забезпечуються великі підприємства перед втратами на випадок грабунку, то чи не розумно забезпечити себе перед втратами, які спадатимуть на людину через смерть хлібодавця?

ЯК БУДУТЬ НАВЕРТАТИ?

Заповідає Гітлер, що він тепер зверне свою увагу на завдання навернути до нацистських переконань цих 10 процентів Німців, котрі голосували проти нього минулої неділі. «Нюрк Таймс» питається, яких способів буде він уживати для цього навертання? Чи не буде він уживати старих германських способів, бачи до мужицтва, чинити дістати собі жінку, бив її поклопо по голові та волик за собою, держачи за волосся?

Але пощо аж так далеко йти в германські часи? Чому не можна взяти прикладу з сучасної Польщі, котра вже 6 століть навертає до себе Україну й усе ще нарікає

«І бою ту Русь, і калічу, і рублю, а вона мене все ще не любить».

ЧИ ВЕЛИКА РІКНИЦЯ?

Багато людей читає з обуренням про того паня з Гобокену, в сестрі Ню Джерзі, що за 700 доларів продав свою жінку своєму знайомому, котрому вона подобалася.

Обурення оправдане, бо звертається воно проти трактування людини нарівні зі звіриною. Означне, чим саме ризикує такий продаж жінки мужу від того, як батьки видать свою дочку за нелюблого їй мужику, бо він має великі гроші або дохідну посаду? Рікниця є, але чи не рікниця по суті справі?

НАСЛІДКИ НЕОСУДЖЕНОГО ПРОДАЖУ ЛЮДИНИ.

У Франції виявилось, що поліція французький політик Бріан мав любов, панню Нучо Коті, була 17 літ, родичи вдали її за банкіра, котрого вона не любила. Вона скоро побила молодого анархіста, котрий з колом став одним з найбільших політиків Франції.

Нерозведена з мужем, вона жила з Бріаном. Хоч бідна, вона ніколи не хотіла продавати листів Бріана до неї. Родичи її виласяли; навіть по її смерті робила скандал за те, як її хотіли ховати коло мужа.

ЗМІНЯЮТЬСЯ ЧАСИ.

Вийшла недавно книжка про сто літ царювання Наполеона до втечі з острова Елби до програного ним битви під Ватерлою.

Книжка оповідає, як то французський король, що за часів на престолі Франції по осядженню Наполеона на острові Елби, не знав про втечу Наполеона з острова, поки Наполеон не висів на березі Франції й зробиш багато дороги до Парижа.

Нині в часах телеграфу, телефону, радіо вісти розходяться так скоро, що відецькі нацисти задумали вперед захопити радіову станцію, проголосити державний переворот, а швидко тодім пробувати його переворотити.

Заходом Відділів 147 і 151 в Алектант (Lehigh Co.), Па.,

В ПОНЕДІЛОК, 3 ВЕРЕСНЯ (SEPT.), 1934,

НА «ЛЕЙБОР ДЕЙ»

ЮВІЛЕЙНЕ СВЯТО

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ в Українській Православній Галі, 803 Front Street у ГОДИНІ 1:30 ПО ПОЛУДНІ

У год. 9:30 раню, о. Дмитро Сенца відправив Службу Божу і Панахиду за померлими членами обох відділів. Свято розпочинається Концертом на урочисто о. Д. Сенца. Вступ на Свято 10:30 за візником. Председани Микола Антонович, вікаріє Свято. Реферат вігослосит Головного Рекордатора Секретар Дмитро Галачин. Другим бесідником буде о. д.р. Володимир Клодичинський, а третім наш місячний член Василь Гришко. На перерву буде співати хор.

Члени членів обох відділів У. Н. Союзу! Вашим обов'язком є взяти участь у тій святі. Не тільки члени, але кожний Українець і Українка повинні взяти участь, як місцеві та і позаміські—Братів, Сестрих, Істот, і т. д., повинні з'явитися те свято. Просимо кожного члена, щоб приїхав зі своєю особою та власною в рідні Укр. Нар. Союзу. Просимо всіх тих родин, що мають дітей, які ще не наслідують членів Нар. Союзу, щоб їх записали в цей соросорний рощі існування нашої організації.

По концерті буде співання вечеря для членів і нечленів, тільки за особну плату. По вечері буде бал до пізньої ночі. На бал буде пригварити оркестра під диригентство Л. Собака.

За добру і чесну записувати КОМІТЕТ СВЯТА.

Ф. Герцог.

ЦЯ НЕЩАСНА МАРАТОНСЬКА БИТВА

Золоту пелюшку видали 1222 року, битва біля Могача була 1526, Мартин Лютер народився 1483, А-мерики Колумб відкрив 1492 року. Та коли була маратонська битва, того я насправду не знаю.

А тимчасом ми це вчилися в гімназії. Ба, я навіть тямлю подробиці тієї битви. Був тоді літній день. У класі запанувала якась скука, а кризь відчинене вікно чуло було гук लोकомоти на недалеких стаціях. Одна половина учеників дрімала з отвореними очима, лише зовсім далеко здачу чути було якийсь шелест: це більші грали «айнаша». Я непомітно сидів у лавці, нас від часу кидав оком на нещасного професора Теректа та читав крадьки Йосефового «Золотого чоловіка». Бідняга Терек ходив сюди й туди, живо вимавував руками та оповідав нам про маратонський бортубу. В такі хвилини він нічого не бачив і не чув. Як лише пірнув у старинну історію, подобав зовсім на залюбленого теревака.

А як при кінці години задзвонив дзвінок, я мого «Золотого чоловіка» сховав у лавку, а Терек усе ще не впорався з маратонською битвою.

— Життям стодевятьдесять двох героїв заплатили Аteni цю побіду, що на віки остали найкращим листочком у лавровому вінку їх слави...

Та ми не дали йому далі говорити, лише вибігли з криком:

— Слава Богу! На віки віків аміни!

При іспиті зріпости прийшла знову на денний порядок маратонська битва.

Мене питались про золоту буллу, про битву біля Могача, про Мартину Лютера, про відкриття Америки. Я знав усе.

— Може буде досить? — спитав помамо бязом директор і при тому кинув оком на міністерського представника.

— Ще лише про маратонський битву — сказав проф. Терек і таксамо бязом глянув на цього високотого представника.

Я оставив міністерського представника, що би рішився, а він не обзивався. Я почав із розпучливою рішучістю:

— Життям стодевятьдесять двох героїв заплатили Аteni цю побіду, що на віки стале найкращим листочком у лавровому вінку їх слави...

Після того мене нараз схопив страшний кашель, що я мало не відчувився в не міг вимовити ті слова. (Потрапило мені, коли я сказав, як я перестудився, хоч я вчичився, в таких випадках доставав біль голови, або зубів, як коли треба було).

Міністерський представник прошив очима нещасного Теректа. Директор триюмфував.

— Вістало!

— Сиді скромо! та покійно, наче який мученик. На мому лиці можна було відчитати: «Нещасний

Заборона.

Пані входить з маленьким песиком на руках у каварню. Бейтер каже: — Прошу пані, з песиком до каварні входить забороною. — Я не входжу з ним, бачите, що несучу його!

На викаді.

Кожна річ має три боки: один правничий, один науковий та один за здоровим розумом...

ВДОВИНА ЛЕПТА.

З діяльності югославських просвітан.

Українське громадянство з великим інтересом слідкує тепер за діяльністю Українців на далекій чужині. Про це свідчать численні замітки в нашій пресі з життя Українців на Далекому Сході, в Туреччині, на Балканах і т. п. Треба признати, що цей інтерес є шкільком оправданий — нові організації й діяльність Українців на далекій чужині свідчать про зріст національного українського життя, про силу української справи й дають немало прикладів, гідних наслідування.

Оце недавно появилася в Загребі перше число нового українського видання п. з. «Український Клич». Присвячене в цілості українському товариству «Просвіта» в Югославії, воно подає цікаві відомості про життя й діяльність югославських Українців. «Просвіта» в Загребі була заснована ще в році 1923, але щойно в останніх літах під керівництвом свого енергійного голови, п. В. Войтовича, вона розвинула більшу діяльність і

ДО ВСІХ ШО ЗБІРАЮТЬ ДО ПУШОК „БОЙОВОГО ФОНДУ О. У. Н.“

НАЦІОНАЛІСТИ!

Перший збірковий сезон кінчиться з днем 1-го ВЕРЕСНЯ (СЕРПЕНБЕР) 1934. До того дня Ващі пушки мають бути випрожені на руки Управ місцевих відділів ОДВУ, або Ваших наставників й зібрані до дальшої збірки.

ПОНЕВОЛЕНА БАТЬКІВЩИНА КЛИЧЕ ДО БОРЮБЬИ ЗА ВИЗВОЛЕННЯ!

ПОСИЛАЙТЕ РЕВОЛЮЦІЙНИЙ ФОНД О.У.Н.І. — ХАЙ ПУШКА КОЖНОГО З ВАС БУДЕ ЗАПОВНЕНА.

Комісія „Бойового Фонду ОУН“ при Ц. У. ОДВУ.

поширила свою організаційну основу. Вона має тепер 619 членів, об'єднаних у загребський централі й у 18 філій. Товариство не тільки провадить свою просвітанську діяльність, не тільки бореться за денационалізацію, яка загрожувала українським виселенням у Югославії та й дітам, але й це живо відігравало на всім явища загально-національного українського життя. Треба подивити ту енергію й завзятість, з якою ці наші земляки розвивають сам свою діяльність. Без коштів, без зброї, у несприятливих обставинах вони вступають у зв'язки з іншими організаціями, роздобувають книжки й часо-

писи, поширюють їх у своїх організаціях і рідним словом підтримують національне життя і дух своїх земляків.

Ще більше треба подивити жертвенність тих людей та їх зрозуміння для загально-національних справ і починів. Нуджарі, що й самі мало що знали, ці югославські Українці відгукуються на заклик наших організацій і влаштовують у себе збірки пожертв на народні діли. Оце й недавно вони зробили таку збірку на Український Дім у Празі. По динарови, по два, а хто й 25 динарів і переслали цю суму через „Розбудову Нації“ Музеєви Визвольної Борьби У-

країни. Честь і слава таким жертводавцям! Вони не мають багато самі, динар до динара мусять складати на свої місцеві потреби, а всеж не забувають про завдання загально-національні. Ціла югославська „Просвіта“ за рік мала прибутків менше як 4 тисячі динарів, а на Український Дім „Просвіта“ збирала 225 динарів, себто дванадцять частину своїх річних прибутків. Хай ця „вдовина лепта“ послужить прикладом для заможніших членів нашої нації, а особливо для наших багатіших організацій. Якби кожна з них збирала так, як загребська „Просвіта“, Український Дім у Празі давно вже був би готовим фактом, а не підстаркуватим проектом.

Пр. Небера.

ПОДАКА

Я, нижче підписаний, член У. Н. Союзу, складаю щире подяку головному уряднику У. Н. Союзу за виплату мені 75 доларів з фонду запомогового, котрі мені стали великою допомогою. Я знаходжуся в шпиталі вже два роки й терплю тяжку хворобу. Тепер я вписую до У. Н. Союзу свого сина, бо батьку У. Н. Союзу помагати в моїм нещастю.

Іван Заневич,

член 263 від. У. Н. Союзу в Фултон. Дмитро Бажалук, секр.

Між лікарями.

— А я вам, пане товаришу, кажу, що то звичайна грипа.

— Я кажу, що то запалення, легенів. Я готов заложитися за вами!

— За гарну вечерю, добре?

— Добре, за кілька днів переконаємося при секції.

DO КРАЮ ПЕРЕСЛАЕМО В ДОЛАРАХ І ТЕЛЕГРАФІЧНО ДО ВСІХ ЧАСТИН СВІТА. ПРОДАЄМО ШИФЕРТАТИ на всі лінії до краю і до Америки. Погадоуємо всі краєві справи дешево і після прах краєв. ПРОДАЄМО І ВІСНИМОСКО дім і дарин і погадоуємо всі тутешні справи реальною. В кожній справі просимо кожного Українця в Америці ухвалити в повних справах до свого українського бора. Урочисто записав від 20 літ в Англії Пашук. Адреса тата:

ANTHONY D. PASHUCK
322 NORTH 8th STREET, PHILADELPHIA, PA.

я! Чому мені той проклятий кашель перешкодив докінчити говорити все про маратонську битву! Тимчасом моє серце раділо, бо я відчував, що я „матурус“, зрілий. Я знав, що відтерпю мотгмиту ходити по каварнях, з паліцею в руці, та що ніхто не виставить в світі не посміє спитати, коли була маратонська битва.

Коли я потім записався до університету, питали мене багато ріжного. Питались мене, чи амію грати в більярді і чи розуміюся на тароку? Пізнав, чи вмію фехтуватися, чи підписуюсь-векселі й таке інше. А про маратонську битву не було більше ні згадки. Взагалі приходилося відповідати на питання, яких ми в школі навіть не торкалися.

Минуло більше літ. Я думаю, що світ уже забув про маратонську битву, а я мусів каятися за грихи молодості. Було воно так:

Я переплив Егейське море поміж островами та плів до Аteni. Вгорі, високо-високо знімалися фантастичні руїни Акрополя з мармурними твердинями і велитницькими сходами, а внизу, у піднізжю простяглося місто.

На щільн мандрівці супроводжала мене дуже гарна пані, міс Кант. Ніхто не видав, відікляти приходило вона та куди йде. Подорожувала сама-саміська, з дивною рішучістю побирався краєз корубу пристані та з веселою усмішкою сиділа й вечеряла у корабельній їдальні. Носила „латорьон“ (монорельс) — і хоч я не люблю жінок з монорельсом — він їй був дуже до лиця.

Міс Кант мусіла знати правило, що жінці, яка сама подорожує, не випадає зазнайомлюватися з кимнебудь, бо не розмовляти з ніким, хіба зі старшинями нашого корабля.

Я „Орест“ опилив ріг Матапан (ріг Матапан, у старині Тенарон) найбільше нападівде висунений ріг Європи на Море), весняний вітер прихвтав нас велитницьким буремним. Корабель став страшно колихатися. Міс Кант стояла на чердаку недалеко від мене. Нараз вона впадала в поморки. Я хотів її підтримати, випрямив руку, та вона гордо змирля мене очима від мні до голови, не сказала ні словечка — і зійшла в свою кабінку. Щойно пізніше бачив я її в Піренсі, де гарна Данаїда розмовляла щось із візниками.

Трохи пізніше стрінувся я з міс Кант на мармурних сходах святого Ніке (Побіди) в Акрополі, яку Перікл побудував на спомин маратонської битви. Тепер також вона не звертала на мене уваги. Таксамо ні разу не глянула й на того настирливого Француза, що ухивався біля стовпів святого та який ще на „Оресті“ підкуплював прислугу, що би його за стоном сядили недалеко від міс Кант.

Отже скажу ще раз: Міс Кант стояла поруч мене. Монодла держала в руці та задумана гляділа в сіру мрячку далечини. Вітер розбухав їй волосся на чолі, а лице її, що звичайно було строго-поважне та холодне, висловлювало в цій хвилині незначущу ніжність.

Я відчував, що міс Кант у тій хвилині думала над тим, якби то заговорити до мене. Може вже їй надокучила ця мовчанка таї хоче бути, як і інші жінки: почути якийсь комплімент, якесь ніжне слово.

Тимчасом горбатий провідник пояснював їй захриплим голосом: Там по тамтому боці бачите Гори Тімф. Далі правобою цей синій шпиль, це Пентелік, славний мармурними каменоломинами.

— По тамтому боці? — спитав міс Кант.

— По другому боці знову море, а саме Маратонський залив, де була маратонська битва.

Маратонська битва? Тут і я мав би сказати яке слово. І, напів обурений до провідника, став я говорити: „Життям стодевятьдесять двох героїв заплатили Аteni цю побіду, що на віки остале найкращим листочком у лавровому вінку їх слави“.

Міс Кант нараз обернулася до мене. Хвилиночку гляділа на мене з усміхом, а потім нараз спиталася мене милим, трохи збентеженим голосом:

— А прошу вас, пане, коли була ця маратонська битва?

Маратонська битва! Колиб мене спиталася щось про золоту буллу, про битву біля Могача, про Лютера, або про Америку, я знав би все. Та ні! Саме про маратонську битву мусіла спитатися мене. Нараз почув я задзвонили студентську атмосферу, почув хрипливий голос професора Теректа, гук लोकомоти на стації, побачив рядки повісті „Золотого чоловіка“, а потім наслідком якоїсь дивної асоціації ідей, напав мене сильний кашель, так що я мало не відчувився і більше не міг промовити ні словечка...

Міс Кант глянула на мене з розпучкою, а провідник постукав мені мені п'ястком по плечах. Може боюсь, як я лежати вже був мертвий на цих сходах, як стодевятьдесять третя жертва маратонської битви.

Як я прийшов до себе, побачив я міс Кант угорі на Партеноні. Біля неї надскакував той Француз, живо вимавував руками та говорив їй щось. Може оповідав їй про маратонську битву. Міс Кант сім'ялася та слухала його.

Тоді я сказав собі, що більше взагалі не буду вчитися про маратонську битву. В честь міс Кант це місце повинно було остатися пустим у мойй пам'яті.

КОМІТЕТ ДОПОМОГИ ГОЛОДУЮЧІМ УКРАЇНІ УЛАШТОВУЄ

ВЕЛИКИЙ БАЛ

В САЛІ WEBSTER MANOR, 125 E. 11th ST., NEW YORK CITY

В СУБОТУ, ДНЯ 20-ГО ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1934 РОКУ

Початок в годині 8-мй вечір.

Увага: Зогляда на важну цілі просимо всі організації і товариства в Нью-Йорку і околиці в той день ласкаво здержитися від улаштування підприємств і прибутку до нас у гості.

